

Latvijas Universitāte (LU) dibināta 1919. gada 28. septembrī kā nacionālā universitāte.

Visus šos gadus vienīgā klasiskā universitāte Latvijā nodrošināja studijas un pētniecību humanitārajās, dabas, sociālajās zinātnēs, izglītības zinātnēs un medicīnā, kā arī šo grupu mijiedarbību.

LU pirmais rektors profesors Ernests Felsbergs 1920. gada 28. septembrī Latvijas Augstskolas gada svētku dalībniekus uzrunāja: «Spoža Augstskola, brīva Latvija allaž bija manas jaunības sapnis, bet toreiz šis sapnis likās esam tik tālu no patiesības, ka nemaz necerēju, ka manā mūžā tas vēl varētu piepildīties. (...) pienācis laiks uz pagātnes drupām celt jaunu dižu kultūras ēku». Profesora E. Felsberga doma aktuāla arī mūsdienās, kas sasauca ar pašreizējā LU rektora profesora Mārča Auziņa paustām atziņām 2012. gada septembrī: «Laba izglītība maina cilvēku dzīvi, piešķirot tai jēgu un garīgu piepildījumu. Tāpēc, atzīmējot Latvijas augstākās izglītības 150 un Latvijas Universitātes 93 gadu jubileju, ir svarīgi katram sevi no jauna atklāt zinātkāri, kas dod spēku darboties savā un savas tautas labā». Par godu Latvijas Universitātes 93 gadu jubilejai un atzīmējot augstākai izglītībai Latvijā 150 gadus, LU Bibliotēka 2012. gadā izveidoja izstādi «Pēc septiņiem mirkliem 100 gadi».

MĀRĪTE SAVIČA

/ LU Bibliotēkas
direktore vietniece

ILONA VĒLIŅA-ŠVILPE

/ LU Bibliotēkas
galvenā bibliotekāre

Izstādes veidošanas darba apraksts

DARBA GRUPAS SASTĀVS

- Māriete Saviča / direktore vietniece, izstādes kuratore
- Jana Klebā / bibliotekāre
- Ilgā Mantinieca / galvenā bibliotekāre
- Gita Rozenberga / dokumentāliste
- Dita Tretjakova / bibliotekāre
- Ilona Vēliņa-Švilpe / galvenā bibliotekāre

ORGANIZATORISKAIS DARBS

- Vēstules sagatavošana, nosūtīšana LU personālam un sadarbības partneriem
- LU personāla informēšana, izstādes idejas skaidrošana
- Darba grupas dalībnieku pienākumu sadale
- Plānošanas un realizācijas laika grafika izstrāde
- Darba koordinācija starp darba grupu un izstādes veidošanas sadarbības partneriem
- Makslinika, dizainera piesaistīšana
- Izstādes mobilo stendu dizaina izstrāde
- Izstādes mobilo stendu drukāšana
- Virtuālās izstādes web risinājumu izstrādes nodrošināšana

METODIKA

- Instrukcijas izstrāde dokumentu saņemšanai no LU personāla
- Saņemtā dokumenta reģistrācijas veidlapas izstrāde
- Dokumentu faktogrāfisko datu precizēšana un pārbaude
- Konsultācijas ar LU struktūrvienību personālu:
 - par dokumentā minētām personām, notikumiem un faktiem
 - skaidroti personu biogrāfiskie dati
 - precizēts dokumenta laika periods
- Dokumentos minēto fakultāšu nosaukumu precizēšana
- Dokumentu atlase digitalizēšanai
- Dokumentu aprakstu sagatavošana
- Stendu izstādes struktūras izveide
- Virtuālās izstādes struktūras izveide

IZSTĀDES KONCEPCIJA

- Mērķis:**
 - atklāt Latvijas Universitātes studiju procesa raksturojumu laikmeta liecībās
- Uzdevumi:**
 - veikt dokumentu atlasīšanu par dažādiem LU darbības periodiem
 - atspoguļot visu fakultāšu studiju procesa darbību
 - atklāt vēsturisko dokumentu daudzveidību
- Rezultāts:**
 - izstāde mobilo stendu formātā
 - virtuālā izstāde

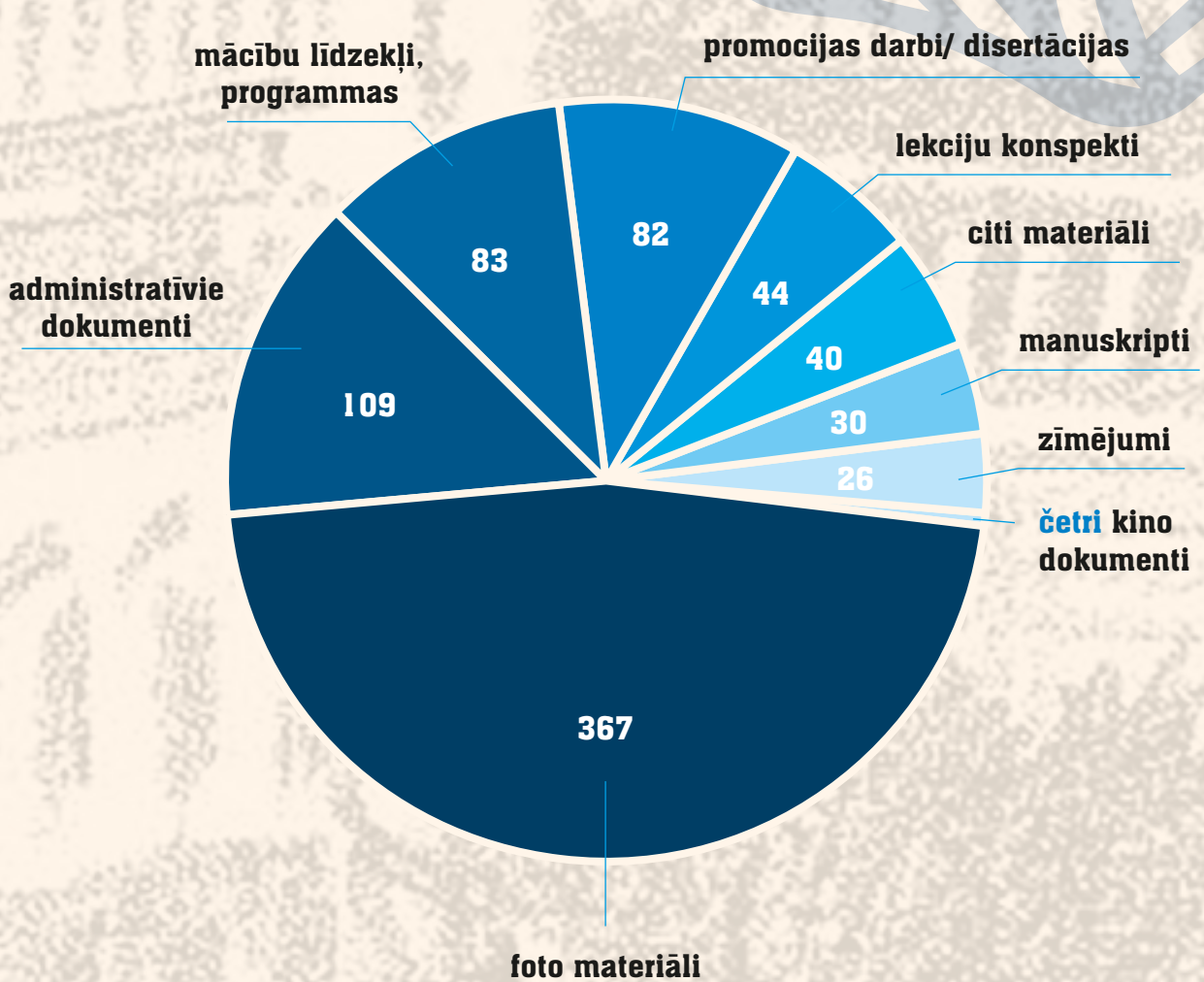
PĒTNIECĪBA

- Zinātniskās literatūras studijas par LU vēsturi
- LU Bibliotēkas Reto izdevumu un rokrakstu kolekcijā esošo manuskriptu, disertāciju un LU izdevniecības izdevumu kolekcijas izpēte
- Informācijas izpēte LU Bibliotēkas kartotēkās:
 - "LU Mācībspēku kartotēka no 1920.-1990. gadam"
 - "LU Mācībspēku publikāciju kartotēka"
- Iesniegto vēsturisko dokumentu izpēte, sistematizēšana, atlase iekļaušanai izstādē
- Informācijas sagatavošana par izstādē iekļautajām laikmetā liecībām
- Publikācija žurnālā „Latvijas Vēsture, Jaunie un jaunākie laiki”

DIGITALIZĀCIJA

- Dokumentus skenējot ievēroti «Ciparotājam rokagrāmata: versija 3.3» digitālo reprodukciju veidošanas pamatprincipi
- Dokumentu skenēšana ar skenēšanas iekārtām: "Bookeye 3", "Epson GT-20000"
- Digitalizēto informācijas resursu apstrāde ar programām: "Adobe Acrobat 7.0 Professional", "Adobe Photoshop 7.0"
- Datņu izveide formātos TIFF un JPG ar izšķirtspēju 300 - 600 dpi

IZSTĀDES VEIDOŠANĀ IZMANTOTIE 785 VĒSTURISKIE DOKUMENTI

PUBLICITĀTE

- Publicitātes pasākumu plānošana, organizēšana
- Mērķauditorijas apzināšana, precizēšana
- Preses rēližu sagatavošana, nosūtīšana
- Scenārija izstrāde stendu izstādes atklāšanai
- Drukāto un elektronisko ielūgumu sagatavošana, nosūtīšana
- Reklāmas plakātu izveide
- Reklāmas baneris LU portālā
- Ziņa sociālajos tīklos (facebook, Draugiem.lv, twitter)
- Izstādes mobilo stendu eksponēšana LU struktūrvienību un sadarbības partneru telpās

No Vēstures un filozofijas fakultātes Rīstomētrapa un Amerikas jauno un jaunāko laiku vēstures katedras arhīva.

Izstādē Nikolajs Pēterovs.

Prof. Teodors Zeids (1912-1994) vada semināru Vēstures un filozofijas fakultātes 5. kursa studentiem. **1957./1958. mācību gads.**

Prof. Helēnas Mauriņas (1924-1999) lekciju piezīmes Bioloģijas fakultātē. **1972. gads.**

Bibliotēka LU zinātnes un intelektuālā īpašuma sasniegumus ir atklājusi izstādē «Pēc septiņiem mirkliem 100 gadi» izstādes mobilo stendu un virtuālās izstādes formātā. Izstādē eksponēti dokumenti, kuros atspoguļots studentu un mācībspēku studiju process, kas aptver laika posmu no 1920. gada līdz mūsdienām. Izstādes sagatavošanā tika izmantoti esošo un bijušo LU mācībspēku un darbinieku, kā arī LU Bibliotēkas krājumā esošie dokumenti.

Izstādes veidošanā izmantoti 785 vēsturiski dokumenti: manuskripti, lekciju konspekti, mācību uzskates materiāli, semināru darbi, eksāmena biļetes, dienasgrāmatas, ielūgumi, programmas, svētnīgas runas, goda raksti, vēstules, zīmējumi, fotogrāfijas, LU administratīvie dokumenti un citi materiāli.

Izstādē Džeina Čirāde.

No Latvijas Universitātes Pedagoģijas muzeja arhīva.

Prof. Jāņa Tomssora (1901-1983) eksāmenu biļetes studentiem matemātikā un matemātikas metodikā Fizikas un matemātikas fakultātē. **1976.-1980. gads.**

Rektora prof. Višvara Millera (1927-1992) parakstīta pavēle par atbildīgajiem par profesionālo orientāciju fakultātes. **1984. gads.**

Izstādes mobilo stendu veidošanas darbs

DARBA DINAMIKA

- 14. maijā – darba grupas pirmā sanāksme
- 23. maijā – nosūtīta vēstule LU personālam
- 12. jūlijā – uzsākta dokumentu izpēte, apzināšana
- 14. augustā – pabeigta dokumentu atlase izstādei
- 29. augustā – pabeigts darbs pie dokumentu grupēšanas, struktūras, dokumentu apraksta
- 15. septembrī – makslinieks pabeidz darbu pie mobilo stendu dizaina veidošanas
- 20. septembrī – saņemti nodrukāti mobilie stendi izstādes eksponēšanai
- 27. septembrī – mobilo stendu izstādes atklāšana

Stendu izstādē tika iesniegti 607 dokumenti. Pēc dokumentu izpētes un atlases izstādē aplūkājami 120 vēsturiski dokumenti

IZSTĀDES ATKLĀŠANA

LU bijušais rektors, Sociālo tehnoloģiju augstskolas rektors prof. Juris Zaķis (pa kreisi) un LU rektors prof. Mārcis Auziņš izstādes svinīgajā atklāšanā 2012. gada 27. septembrī Mazajā aulā (foto – LU Preses centrs)

MOBILU STENDU IZSTĀDE

Vēsturiskie dokumenti eksponēti 10 mobilo izstāžu stendu formātā, kuros raksturots studiju process dažādos LU darbības posmos:

- Lekcijas, mācībspēki
- LU administratīvie plāni
- Ideoloģiska saturs dokumenti
- Prakses, laboratorijas darbi
- Studentu profesiju svētki
- Eksāmenu un noslēguma darbu kārtības process
- Izslaidumi
- Ekspozīcija iekļauta LU rektora, profesora E.Felsberga runa 1920. gada 28. septembrī, kā arī rektora, profesora M.Auziņa atziņas, kuras izteiktas 2012. gada septembrī.

Virtuālās izstādes veidošanas darbs

DARBA DINAMIKA

- 29. oktobrī – darba grupas pirmā sanāksme
- 16. novembrī – darba grupa vienojas par izstādes koncepciju, struktūru
- 26. novembrī – darba grupas sanāksme par publicitāti
- 20. decembrī – publicēta virtuālā izstāde

Virtuālā izstāde aplūkājami 520 digitalizēti vēstures dokumenti:
<http://www.mirkli.lu.lv/>

VIRTUĀLĀS IZSTĀDES STRUKTŪRA

SADAĻĀS KOPSKATS

Izmantotie avoti

- Atzinums, L. Latvijas Universitāte: 1919-1939. No: *Latvijas Universitātes 100. gadu jubilejas atzīmējumus*. Rīga: Latvijas Universitāte, 1939. 1. sēj. 7. lpp.
- Atzinums, L. Latvijas Universitāte: 1919-1939. No: *Latvijas Universitāte* (Daļa). [skatīt 2012.10.12.]. Pieejams: <http://www.lu.lv/pas/aktualitates/informacija/akademiskais-personals/>. 1995. 31.-36. lpp.
- Baltijs, Māris. Akadēmiskā mēģinājuma grāmata un Latvijas Universitātes mācības grāmata (1937-1944). No: *Latvijas Vēsture, Jaunie un jaunākie laiki*. Nr.4, 1994. 31.-35. lpp. ; Nr.1, 1995. 31.-36. lpp.
- Baltijs, Māris. Par zinātnisko grādu atzīmēšanu Latvijā XX gadsimta beigās un XXI gadsimta sākumā. No: *Latvijas Universitātes izstrādātās vai izstrādātās disertācijas (1996-2005)*: bibliogrāfiskais rādītājs. Rīga: LU Akadēmiskā apgabā, 2008. 5-7. lpp.
- Felsbergs, Ernests. Profesora Ernesta Felsberga runa Latvijas Augstskolas gada svētkos 1920. gada 28. septembrī. No: *Izglītības Ministrijas Mēnešraksts*. Nr.11, 1920. 483. lpp.
- Latvijas atzīmētais doktora disertācijas (1923-1944)*: bibliogrāfiskais rādītājs. Rīga: Latvijas Universitāte, 2004. 91. lpp.

- Pētnieki Latvijā: Valsts un universitātes 40 gadi* (1919-1959). Rīga: Latvijas Valsts izdevniecība, 1959. 50. lpp.
- Rīpa, J. Apzīmējumi par LU paraugu organizāciju izveidi 1940. gada beigās*. Informācija matētiķiem. Rīga: P. Skaņas Latvijas Valsts universitāte, 1997. 9., 22.-23. lpp.
- Saviča, Māriete. Latvijas Universitātes izstrādē iekļautie dokumenti: [elektroniskais resurs]. No: *Personāla informācijas palīgs*: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēkas nodaļas 60. gada jubilejas veltinātā starptautiskā konference. Rīga, 2007. gada 11.-12. oktobrī: konferences referāti (CD-ROM). Rīga: Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Informācijas un bibliotēkas nodaļas izdevums, 2007. 1.-7. lpp.
- Studentu skatu sadalījuma pa fakultātes 2012. gada 1. jūlijā [fakultātes]. *Latvijas Universitāte* (Daļa). [skatīt 2012.10.12.]. Pieejams: <http://www.lu.lv/pas/dokumentu/statistika/fakultate/>
- Šnē, Sigita. Aspiranta zinātniskās pētīšanas darbu tematika 1950-1960. gadi. No: *Latvijas Vēsture, Jaunie un jaunākie laiki*. Nr.4, 2009. 114.-128. lpp.
- Vēliņa-Švilpe, Ilona. LU Bibliotēkas vēsture LU 93. gadadienā – izstādē «Pēc septiņiem mirkliem 100 gadi». No: *Latvijas Vēsture, Jaunie un jaunākie laiki*. Nr.3, 2012. 8.-14. lpp.

© Latvijas Universitātes Bibliotēka, 2013

Latvijas Universitātes 71. konference, Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes sekcija

**LATVIJAS
UNIVERSITĀTE**
ANNO 1919

Izstāde «Pēc septiņiem mirkliem 100 gadi»
[no koncepcijas līdz realizācijai]